

De Verenigde Staten zijn geen Griekenland

Column
Wim Boonstra

Een paar weken geleden meldde Standard & Poor's dat het de Verenigde Staten van een zogeheten 'negative outlook' heeft voorzien. Dat betekent dat de huidige AAA-rating van het land op termijn wellicht een stapje omlaag wordt bijgesteld. Eerder werd al bekend dat Pimco, de grootste obligatiebelegger ter wereld, short zit in Amerikaanse staatsleningen.

Beide berichten illustreren dat het niet goed gaat met de grootste

economie ter wereld. Moeten de bezitters van Amerikaanse staatsleningen zich zorgen maken?

Het antwoord is nee, maar toch ook weer wel. De Verenigde Staten zijn geen Griekenland en zullen dat ook niet worden. Toch zijn de Amerikaanse overheidsfinanciën structureel er niet beter aan toe dan die van bijvoorbeeld Ierland of Portugal. En een land als Spanje is een oase van stabiliteit in vergelijking met de Verenigde Staten. Waren de VS lid van de eurozone geweest, wat gelukkig niet het geval is, dan zouden ze in financieel en beleidsmatig opzicht een van de zwakkere lidstaten zijn.

Voor de beleidsmatige zwakte is zorgwekkend. Kort voor de Provinciale Statenverkiezingen waarschuwde premier Rutte voor 'Belgische toestanden' als de regering geen meerderheid in de Eerste Kamer zou krijgen. Hij had beter voor Amerikaanse toestanden kunnen waarschuwen, want in tegenstelling tot de Verenigde Staten doen onze zuiderburen

het in veel opzichten prima zonder regering. De manier waarop in de Verenigde Staten de belangrijkste politieke partijen elkaar bejegenen grenst aan de waanzin. De politieke verhoudingen zijn dermate verziekt dat het land vrijwel onregeerbaar is geworden.

De resultaten zijn ernaar. Het land heeft een groot tekort op de overheidsbegroting en een snel oplopende staatsschuld (beide liggen veel hoger dan het gemiddelde in de EMU). Beleidsmatig zit het op slot.

Het doet natuurlijk vreemd aan dat een groot, rijk en ontwikkeld land als de Verenigde Staten zichzelf zo klem manoeuvreert. Want de budgettaire problemen van het land zijn verre van onoplosbaar. Maar de Amerikanen zijn,

Voordat ik met pensioen ga, maak ik nog mee dat de euro door de grens van twee dollar zal gaan

als het op begrotingsbeleid aankomt, in het algemeen nou eenmaal niet zo doortastend.

Ieder willekeurig land zou, als het zich gedroeg als de Verenigde Staten, al lang en breed tot junkstatus zijn afgewaardeerd. Dat dit bij de Amerikanen niet gebeurt komt doordat zij de dollar hebben. Ooit kreeg de dollar de status van anker valuta van het mondiale monetaire stelsel, het stelsel van Bretton Woods. Toen weerspiegelde de positie van de dollar de dominantie van de Amerikaanse economie.

Tegenwoordig is de dollar als wereldvaluta veel dominantier dan op grond van de kracht van de Amerikaanse economie kan worden verklaard. Maar zo lang de dollar geen echte concurrent heeft, blijft zij deze positie bekleeden. Dat geeft de Amerikanen grote voordelen. Het land kan zich permitteren zijn schulden in de eigen valuta te financieren en het doet dat dan ook uitbundig. Dat gaat natuurlijk een keer fout, maar dat wordt al decennia

geroepen en de Amerikanen komen er telkens mee weg. Totdat het een keer misgaat.

Maar wat gebeurt er dan? Anders dan Griekenland, waarvan beleggers vrezen dat het wellicht schuld zal moeten afstempelelen, zal de Amerikaanse deconfiture de vorm aannemen van een zwakkere dollar en een hogere inflatie. Jammer voor de houders van dollarobligaties, in binnen- en buitenland. Goed voor de Amerikaanse concurrentiepositie, ook goed voor hun schuldpositie.

Want de buitenlandse bezittingen van de Verenigde Staten luiden in euro, ponden en yen, maar niet in dollars. Hun schulden wel. Ik heb het al vaker geschreven: voor ik met pensioen ga, maak ik nog mee dat de euro door de grens van twee dollar gaat. Als we tenminste geen domme dingen doen met de euro. Maar dat is een ander verhaal.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

